

۲۰۱۶/۱۱/۰۸

دوکتور محمد ظاهر عزیز

مقامات تصمیم گیر حکومت وحدت ملی بدون در نظر داشت منافع علیای فرهنگی و سیاسی کشور، دفتر نماینده گی دایمی افغانستان را در مقر سازمان تعلیمی، علمی و فرهنگی ملل متحد در پاریس بست. اینجانب این عمل نا درست حکومت را با تأثیرات منفی آن در برنامه های تعلیمی، علمی، فرهنگی، اطلاعات و حقوق بشر در کشور ما از طریق روزنامه آرمان ملی، تلویزیون طلوع نیوز و سایت آریانا افغانستان آنلاین به اطلاع هموطنان رساندم. در ضمن مقالات زیر که در چند بخش تقدیم خواهد شد، اهمیت و مقام این سازمان بزرگ تعلیمی، علمی و فرهنگی را در جهان و ضرورت روابط جدی و دایم را با این سازمان که حتماً به نفع کشور ما است با حرمت به هموطنان و خصوصاً به فرهنگیان کشور تقدیم می نمایم.

سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)

قسمت چهارم

بخش اول

رشته های فعالیت یونسکو (تعلیم و تربیه، علوم، فرهنگ و ارتباطات و اطلاعات):

۱- تعلیم و تربیه:

الف: تعلیمات ابتدایی همگانی با کیفیت و سواد آموزی:

از زمان استقلال ملل در حال رشد، در افزایش ثبت نام شاگردان در مکاتب ابتدایی این کشورها پیشرفت های چشمگیری صورت گرفته است. با این حال علیرغم این دستاورد چشمگیر و با وجود نهضت های سواد آموزی که در بسیاری کشورها سر برافراشته شده، تعداد بیسوادان دنیا رو به افزایش بوده است. با آنکه در دهه نود در فیصدی تعداد بیسوادان با مقایسه سال ۱۹۷۰ کاهش قابل ملاحظه یافته بود، در همین مدت تعداد بیسوادان جهان افزایش یافته است. حدود نود و هشت فیصد بیسوادان جهان در کشورهای در حال رشد زندگی می کنند و دو بر سه آنان را زنان تشکیل می دهند، زنانی که در هنگام سن به مکتب رفتن و یا نیمه جوانی دسترسی به تعلیم و تربیه نداشته و یا پیش از یاد گرفتن، خواندن و نوشتن، مکتب را ترک نموده اند.

(در وطن ما احصائیه های درست در زمینه های تعداد نفوس، تعداد با سوادان، انکشاف اقتصادی و دیگر موارد میسر نبوده و نیست، تعداد بیسوادان در کشور ما بالاتر از هفتاد فیصد مجموع نفوس است. بالاتر از هشتاد فیصد زنان افغان بیسواد اند و به صورت حتمی بالاتر از ۹۵ فیصد زنها در قریه ها بیسواد هستند.)

در کلیه مناطق جهان، اکثریت بیسوادان در قریه ها و محلات دور افتاده و غالباً در فقر شدید زندگی می کنند. ولی تعداد بیسوادان در اطراف شهرهای بزرگ که مردمان آن مانند قریه نشینان در فقر مطلق زندگی می نمایند، خیلی زیاد اند.

(در افغانستان این پدیده در اطراف شهر کابل به وضاحت مشهود است)

در کشورهای توسعه یافته که تعلیم و تربیه ابتدایی همگانی است و اکثر اطفال از آموزش متوسطه نیز برخوردارند، بیش از بیست میلیون بیسواد دارند، بنابراین بیسوادی مشکل جهانی است که گریبانگیر همه ملل است و غنی و فقیر در محو آن علائق مشترک دارند و این همان زمینه ای است که یونسکو از زمان پیدایش خود در آن فعالیت خاصی داشته است.

یونسکو در سالهای دهه شصت و اوائل سالهای ۱۹۷۰ با همکاری برنامه انکشافی ملل متحد، برنامه های آزمایشی سواد آموزی جهانی را به مرحله اجرا گذاشت. به تعقیب آن یونسکو پروژه ها و برنامه هایی منطوقی در امریکای لاتین و کارائیب، افریقا و آسیا و اوقانوسیه پیاده نمود که هر یک بر اهمیت کاهش بیسوادی و تضمین حق آموختن تأکید داشته اند.

(در افغانستان با کمک مالی اداره برنامه انکشافی ملل متحد و خاصاً کمک حکومت سویدن بنام (سیدا)، با سهم گیری یونسکو در سالهای اخیر دهه شصت پروژه سواد آموزی حرفوی در اطراف کابل و در نواحی ولایت پروان برای زنان و مردان آغاز شده بود. با آنکه این پروژه ها خیلی موفق بودند، بعد از تغییرات فاحش در شکل حکومتداری در کشور پروژه های مذکور به ناکامی انجامید)

یکی از مشکلات عمده کشورهای در حال توسعه، کیفیت ضعیف و برنامه های نامناسب تعلیمی در مکاتب ابتدایی است و این امر اسباب نزولی کیفیت تعلیم و تربیه را در این کشور ها بار آورده است. فلذا اگر در این کشور ها اقدامات فوری در مورد بهبود کیفیت تعلیم و تربیه خاصاً در دوره ابتدایی صورت نگیرد، میلیونها طفل که به مکتب ثبت نام نکرده اند و همین طور عده بیشتری که آموزش غیر کیفی می بینند و قبل از فراغت ترک مکتب می نمایند، بزرگسالان بیسواد آینده خواهند بود.

(در افغانستان کیفیت تعلیم و تربیه در تمامی سطوح تعلیمی به نازلترین درجه قرار دارد. شاگردانی که از صنف دوازده مکتب فارغ می شوند، سواد اندک دارند، بعضی شان حتی حدود اربعه افغانستان را نمی شناسند و به اینصورت تعداد کثیر شاگردان قبل از ختم تعلیمات ابتدایی مکتب را ترک می کنند و حتی بعد از فراغت از مکاتب ابتدایی با بیسوادان مکتب نرفته یکجا می شوند.)

نتایج حاصله به خصوص در سطح برنامه های منطوقی نشان داده است که بدون انگیزه قوی سیاسی از طرف دولت ها و آگاهی گسترده عامه از ماهیت و پیامد بد بیسوادی، تعداد برنامه های موفق سواد آموزی با وجود برخورداری از پشتیبانی چشمگیر منابع تمویل کننده خارجی، در ختم برنامه نتایج حاصله محدود بوده اند.

آنچه مایه خرسندی است اینست که کشورهای عضو یونسکو مکرراً بر تقدم مطلق مبارزه با بیسوادی در کنفرانسهای عمومی یونسکو و شورای اجرائی تأکید نموده اند. از اینرو انتظار می رود عزم سیاست ملی در درون کشور ها و تصمیم مردم، یونسکو را در اجرای نقش کتالیزور (Catalyseur) خود در سالهای پیشرو و سالهای دور تر مصمم تر کند. هدف برنامه "آموزش اساسی برای همه" تأمین آموزشی با کیفیت مطلوب است که بتواند اساس آموزش تمام عمر(متداوم) را برای همگان اعم از پیر و جوان در کشورهایی که بر این امر مصم شده و مایل به استفاده از کمک

های یونسکو هستند فراهم کند. گرچه این "اساس" در هر یک از کشورهای عضو در ارتباط به خصوصیت های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی آنها معنی پیدا می کند، این توافق کلی در به کار گرفتن برنامه "آموزش اساسی برای همه" وجود دارد که باید اطفال و کلان سالان به نوعی آموزش ببینند که مانع از بازگشت آنها به بیسوادی شود و اطلاعات عمومی کافی که شخص را قادر به شرکت مؤثر در زندگی و فعالیت های جامعه خودش سازد فرا گرفته و تداوم آموزش را حفظ کند.

ستراتیجی امروزی یونسکو در زمینه معرفی برنامه "آموزش اساسی برای همه" با بدست آوردن اهداف دوجانبه ای طراحی شده، به این معنی که از یکطرف ارتقاء سواد آموزی و آموزش اساسی برای کلان سالان و از سوی دیگر آموزش ابتدایی همگانی برای اطفال است. مقصود از این نوع آموزش ریشه کن کردن بیسوادی از طریق توسعه سیستم آموزشی و بهبود کیفیت آن است که هدف اصلی آن را باید "نبرد با بیسوادی از طریق تعلیمات ابتدایی با کیفیت" نامید.

در این ستراتیجی، فعالیت های یونسکو دارای چهار جهت اصلی است.

اولاً مسؤلیت ملی برای ارتقاء و سواد آموزی و تدارک آموزش مؤثر ابتدایی و از طریق ضرورت عزم قاطع سیاسی در کسب و گسترش این تعهد که برای به کار بردن این ستراتیجی مؤثر است. ضرورت بسیج منابع ملی به منظور سواد آموزی و آموزش ابتدایی همگانی، با وجود محدودیت های اقتصادی و مالی که بر بودجه تعلیم و تربیه ملی اثر میگذارد. در این حال نقش اصلی یونسکو جمع آوری، تحلیل و نشر اطلاعات و تجربیات مربوط در زمینه بیسوادی در جهان و علل و عواقب آن و همچنین فراهم کردن پشتیبانی های مشخص برای فعالیت های دول عضو و در صورت نیاز کمک به یافتن منابع مالی خارجی خواهد بود.

پایان بخش اول قسمت چهارم

ادامه دارد

بخش های اول تا چهارم این مطلب را به کمک لینک ذیل مطالعه فرمائید:

قسمت اول

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Aziz_Z/aziz_moh_zaher_unesco_sazman_elmi_wa_farhangi_un_01.pdf

قسمت دوم

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Aziz_Z/aziz_moh_zaher_unesco_sazman_elmi_wa_farhangi_un_02.pdf

قسمت سوم

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Aziz_Z/aziz_moh_zaher_unesco_sazman_elmi_wa_farhangi_un_03.pdf